

החוג למיסטיקה ורוחניות

חומרי לימוד משני תודעה

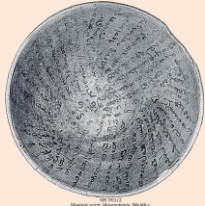
שני סוגים של ריטואלים מאגיים

עתיקים – מאת **ד"ר אורטל-פז סער**

את החודשים יוני-אוגוסט אני מעבירה השנה בגרמניה, בעיר ברלין. הגעתי לכאן באמצעות מלגת מחקר של ארגון ה-**DAAD**, ואני מתארכת במרכז לחקר היהדות (**Zentrum Jüdische Studien Berlin-Brandenburg**).

במהלך השנה אכתוב מאמר המשווה בין שני סוגים של ריטואלים מאגיים עתיקים: מצד אחד, קערות השבעה שהתגלו באיזור בבל (עירק של ימינו), ומצד אחר, לוחיות כבילה מהעולם היווני-רומי.

קערות השבעה מתוארכות למאות ה-5-8 לספירה. הן שימשו בני קבוצות דתיות שונות שהתגוררו במרחב זה, בעיקר יהודים, נוצרים ומנדעים. מרבית הקערות כתובות ארמית יהודית, ואילו כמות קטנה יותר כתובה בניבים אחרים של ארמית: סורית ומנדעית. עד עתה פורסמו מאות אחדות מן הטקסטים הללו, ומסתבר שמרביתם שימשו להגנה מפני שדים, רוחות רעות ומחלות. אולם, כחמישים קערות נושאות אופי אגרסיבי: הן נועדו לפגוע באדם אחר, או להחזיר אליו קללות שהוא עצמו קילל את בעל הקערה. קבוצה זו של טקסטים מזכירה במידה מסוימת את לוחיות הכבילה.

הללו התקיימו לאורך תקופה ארוכה (מאה 5 לפנה"ס - 5 לספירה), והן נחשפו בכל רחבי העולם היווני-רומי: אגן הים התיכון, צפון אפריקה ובריטניה. הלוחיות נחרטו על מתכת, לרוב עופרת, ונועדו לפגוע באנשים, לכוול את גופם ונפשם, למגוון צרכים: אירוטיים, משפטיים, ספורטיביים וכלכליים.

אף על פי שאין זיקה ישירה בין שני סוגי המאגיה הללו, אני מוצאת שקיים דמיון רעיוני. למשל, חלק מהקערות האגרסיביות, בדומה ללוחיות הכבילה, פונות לרוחות נפטרים ומבקשות את עזרתם בפגיעה בזולת. חלקן אף נקברו בבתי עלמין, כמו רבות מהלוחיות. בדיקה השוואתית של ריטואלים מאגיים יכולה לשפוך אור על התרבויות בהן נוצרו ושימשו, אף כאשר אין קשר כרונולוגי או גיאוגרפי ישיר ביניהן.

עוד כמה דברים...

- השנה **ד"ר אורטל-פז סער** לימדה את **קורס המבוא** לחקר דתות. **בשנה הקרובה** לא תלמד בחוג בשל מסעות המחקר שלה בחו"ל – אנחנו מחלים לה הצלחה במסע ותגליות מחקריות מעניינות... נתגעגע!
- מאמרים של ד"ר יובל הררי מאוניברסיטת בן גוריון בנגב, על קערות השבעה עתיקות ומודרניות – **כאן וכאן**
- אפילו רבנים השתמשו בקערות השבעה, כפי שתוכלו לקרוא **כאן**
- על לוחית כבילה וקללה מארץ ישראל **קראו כאן**

אחר כך התכנסנו לקורס מרוכז בן שבוע אחד, על נצרות ומיסטיקה נוצרית, עם שוורץ אחר – **פרופ' יוסף שוורץ**. כדי להיכנס לאווירה הנכונה, בין הייתר **ציפניו בסרט** "צופן דה-וינצ'י" ושאלנו את עצמנו עד כמה הוא משתמש בחומרים היסטוריים ליצירת נראטיב אלטרנטיבי חתרני של תולדות הנצרות **ועד כמה הוא מסלק** את העובדות השונות. אוגוסטינוס, גנוזיס, דירות, ארוטיקה מיסטית ועוד מילאו את השבוע הקסום שלנו, ואז... עונת המבחנים החלה.

בחוג למיסטיקה ורוחניות לא נחים לרגע...

שנת הלימודים הראשונה בחוג למיסטיקה ורוחניות כבר מאחורינו. נפרדנו מהקורסים **השונים**, בין הייתר בהרצאת האורח של (כמעט ד"ר) ירון שוורץ שניתח מזווית מיגדרית ביקורתית את תורותיהם של מורים רוחניים עכשוויים בעולם הניו אייג'. האם יש רוחניות גברית פמיניסטית? על זה בדיוק התווכחנו שעתיים וחצי, ונגלה לכם שלא היתה מסקנה חד משמעית. צילמנו את ירון שוורץ **בכמה תמונות**... ©

סטודנטים, מרצים ואורחים מחוץ לחוג השתתפו ב**סדנת הביבליודרמה** שלנו, בהנחיית תמר פלג. גילמנו שם את הדמויות של מגילת רות, מנעמי ועד עורפה, וניסינו להרגיש מבפנים איך זה לעזוב את בית לחם לכיוון ממלכת עמון ואח"כ לשוב בלי הבנים... (אלבום קטן **נמצא כאן**)

הנצרות **ועד כמה הוא מסלק** את העובדות השונות. אוגוסטינוס, גנוזיס, דירות, ארוטיקה מיסטית ועוד מילאו את השבוע הקסום שלנו, ואז... עונת המבחנים החלה.

עכשיו זה הזמן לסכם לעצמנו מה למדנו, להיזכר, ללמוד מחדש את הדברים של תחילת הסמסטר עם פרספקטיבה של סוף סמסטר... אחחח – מי אמר שמבחנים זה לא כיף?!

אבל לפני שהקיץ יבריא אותנו סופית איש איש תחת גפנו ותחת מזגנו, אנחנו מזמינים את הקהלה הרחב להצטרף אלינו לשבוע פעילויות לימודיות ברחבי הארץ ללא תשלום באמצע חודש יולי. פרטים מלאים על ארועי הקיץ החינמיים שלנו בעמוד הבא, ו**גם באתר החוג** או **בדף הפייסבוק שלנו**.

אגב, המידע על ארועי החוג נשלח ל**מניין האיגרת** במייל, אז אל דאגה.

לסיום ארועי הקיץ אנחנו מתכננים מסיבת סיום קטנה בטבע, למרצים ולסטודנטים בלבד, שפתוחה גם לנרשמים החדשים לחוג. אם נרשמם כסטודנטים וטרם קיבלתם הזמנה, אתם מוזמנים ליצור קשר עם הסטודנטית **מאיה**. (צילום שלה נמצאת בעמוד הבא, שתדעו עם מי אתם מדברים...)

אנו מאחלים לכל הסטודנטים שלנו **חופשת סמסטר נעימה** ו**בהצלחה בבחינות!**

▼ **לגלו למטה להמשך האיגרת**

מהזווית של הסטודנטים

הסטודנטית מאיה ליור מספרת על טיול לימודי בבריטניה שיצאה אליו במקביל ללימודיה בחוג למיסטיקה ורוחניות:

השנה, במקביל ללימודים בחוג למיסטיקה ורוחניות, יצאתי לטיול לימודי שמקביל בתכנים שלו ללימודים שלנו במכללה. נסעתי לאנגליה המכושפת, לעיירה מסתורית בשם גלסטונברי.

אין הרבה אנשים במדינת ישראל שמכירים את המקום ושמעו אליו, וזה הופך את החוויה ללא ידועה מראש וללא דעות קדומות. המקום נראה כמו עיירה קסומה מהסרט של הארי פוטר, אנשים חייכניים ורחובות מלאות בחנויות מכושפות. בעיירה עצמה נמצאת ה-chalice well שזאת הבאר הקדושה, בתוך בגן מרהיב ביופיו. בגן אפשר לראות את המעיין האדום ולהרגיש (וגם לטעום) את כוחו. מחוץ לחומות נמצא המעיין הלבן, שבנו לו מתקדש מפואר משל עצמו בתוך מערה מסתורית. הטיול עורר בי שאלות ותהיות רבות, כלפי המקום והסביבה וכלפי עצמי והסביבה שלי. הייתי גם בזמזיאון הכישוף, שכולו מוקדש לחקר הכישוף בתרבויות רבות, זה בהחלט נותן רעיון לתזה...

ליטול כזה – כמו גם ללימודים אקדמיים של מיסטיקה ורוחניות – מומלץ לבוא עם ראש פתוח, להיות מוכן להקשיב לדברים חדשים ולהיות פתוח לדברים לא מוכרים שיגיעו. אני ממליצה על החוויה של הטיול ושל הלימודים לכל אדם שהוא פתוח מספיק לעולם הקסם. הכנתי סרטון על הטיול שלי והוא נמצא כאן.

גם את הסרטון שהסטודנטים מכינים על הלימודים בחוג למיסטיקה ורוחניות נעלה בקרוב לאינטרנט, וכמובן נודיע לכם...

צילום זה של אורית מרטין מתאר לדבריה את כמיהת הנשמה לאור העליון ואת מאמצי האדם להתחבר אליו. הוא מבטא מאמץ אמנותי לתנוך בין הפכים: הרגעי והנצחי, התחתון והעליון, החמרי והרוחני.

לאתר של אורית מרטין, לחצו כאן.

מאיה בגלסטונברי, ליד קריסטל רז-קוורץ ענק

יש לנו DATE

החוג למיסטיקה ורוחניות מזמין את כוונולם לארועי הקיץ, ללא תשלום!

כדי לעקוב אחרי כל הארועים, חשוב להיות ממוינים על איגרת החוג. (כאן נרשמים.) אפשר גם לעקוב אחרי כל הארועים באתר החוג או בדף הפייסבוק שלנו.

שימו לב:

אלה הארועים האחרונים לקיץ זה. נצלו את ההזדמנות... בואו ניפגש!

הקליקו על הפוסטרים שלהלן להגדלה.

"תוכל לומר לי, בבקשה, באיזו דרך עלי ללכת מכאן?"

- שאלה עליסה.

"הדבר תלוי מאד במקום שאליו את רוצה להגיע"

- ענה החתול.

מתוך: עליסה בארץ הפלאות,

מאת לואיס קרול

הארועים הקרובים לפתוח יומנים!

פאנל של מראות החוג בנושא מיתוסים חילוניים?	13/7/14 יום א' עין עירון (ליד פרדס חנה)
פאנל של מרצי החוג בנושא רוחניות בין מזרח ומערב	17/7/14 יום ה' קרית מוצקין
פאנל של מרצי החוג בנושא מפגשים בין-דתיים: עמדתם של דתות זורמים רוחניים כלפי דתות אחרות	19/7/14 מוצאי שבת מושב אמירים

מפגשים בין-דתיים

עמדתם של דתות זורמים רוחניים כלפי דתות אחרות

- בין מזרח ומערב
- זהות 'רוחנית לא דתית'
- הפילוסופיה הפרניאליסטית של הניו אייב' לעומת רוחניות פונדמנטליסטית
- הינדואיזם בדילוג בין-דתי עם היהדות

י"ר: רינה לביא סטודנטית בחוג למיסטיקה ורוחניות

מרצים:
ד"ר מריאנה רוח-מדבר וד"ר איתמר תיאודור מסגל החוג למיסטיקה ורוחניות במכללה האקדמית צפת

הפאנל יתקיים במושב אמירים

בבית העם

מוצאי שבת, אור ל-כ"ב בתמוז התשע"ד
בשעה 20:30 19/7/14

הנעתם לארוע אתם לא מוצאים אותנו? התקשרו לשי 052-8573190

הכניסה חופשית

"רוחניות בין מזרח למערב"

- מה מחפשים ישראלים בהודו?
- האם אפשר לשלב בין יהדות להינדואיזם?
- מהי תיזת "קזרוז המערב"?
- האם הבודהיזם במערב הוא עדיין בודהיזם?

י"ר: שושי שמר-בלוך
סטודנטית בחוג למיסטיקה ורוחניות

מרצים:
ד"ר מריאנה רוח-מדבר וד"ר איתמר תיאודור מסגל החוג למיסטיקה ורוחניות במכללה האקדמית צפת

הפאנל יתקיים באשכול הפיס

רח' דקר 11 קרית מוצקין

יום חמישי, אור ל-כ' בתמוז התשע"ד
בשעה 20:00 17/7/14

אשכול הפיס 04-8746227
שמעון בן ישי 054-6394753

הכניסה חופשית

"מיתוסים חילוניים?"

- מיתוס בחקר הדתות
- בין מיתוס ומדע
- מיתוסים ברוחניות העכשווית
- עיצוב מיתוסים בקולנוע
- המיתוס של גאיה

י"ר: יותם אלנתן סטודנט בחוג למיסטיקה ורוחניות

מרצות:
ד"ר מריאנה רוח-מדבר וד"ר לילה מור מסגל החוג למיסטיקה ורוחניות במכללה האקדמית צפת

הפאנל יתקיים במרכז נירוונה

מושב עין עירון, ליד פרדס חנה

יום ראשון, ט"ז בתמוז התשע"ד
בשעה 20:00 13/7/14

לפרטים: יותם אלנתן 052-5688703

הכניסה חופשית

צרו קשר

חיברו אלינו בפייסבוק

מזכירת החוג, מיכל אבן 04-6927854

נציגת החוג במרכז המידע, פאתן עזי 1-800-344-544

שלחו לנו פנייה בכל נושא שהוא

קראו עוד באתר החוג

מעניין, הא...!?

אל תשמרו את זה רק לעצמכם. שתפו את החברים שלכם.

רוצים לקרוא גם את האיגרות הקודמות? כולן שמורות כאן

אם קיבלתם את איגרת החוג מחברה, ואתם רוצים לקבל את האיגרת הבאה ישירות מאיתנו, הירשמו כאן...

